

4. fylder 65 år i perioden 1. juli 2004 - 30. juni 2006

Det foreslåede omfang af overgangsordningen beror bl.a. på en afvejning af de forventninger, en tjenestemand kan have på baggrund af de regler, der gælder på relevante tidspunkter. Dette synspunkt betinger de kriterier, der er anført under 1.-3.

Dernæst beror det på en afvejning af den tid, en person har til at indrette sig på konsekvenserne af en ændret lovgivning. Den nugældende retstilstand har været kendt siden lovændringen i 1999, hvor folkepensionsalderen blev nedsat og har virkning for tjenestemandspensionister, der fylder 65 år den 1. juli 2004 eller senere. Tjenestemandspensionister, der bliver berørt af den omhandlede problemstilling, har således som udgangspunkt haft en periode på mindst 5 år til at indrette sig på de ændrede forhold. Ved den påtænkte ændring forlænges denne periode til mindst 7 år.

Statens tjenestemænd på Færøerne er omfattet af den generelle lov om pension for statens tjenestemænd og dermed af de nævnte regler om ændring af tillægget fra at blive ydet til det 67. år til at blive ydet til det 65. år. Folkepensionsalderen på Færøerne er imidlertid ikke nedsat til 65 år, og spørgsmålet om en overgangsordning for statens tjenestemænd på Færøerne har været inddraget i forhandlingerne mellem finansministeren og CFU om aftale- og overenskomstfornyelsen for statens ansatte pr. 1. april 2002. Der er herved opnået enighed om at søge tilvejebragt lovhjemmel til, at statens tjenestemænd på Færøerne, der er ansat før den 1. juli 1999, bevarer tillægget indtil opnåelse af folkepensionsalderen, dog længst indtil det 67. år.

4. Konsekvenser af førtidspensionsreformen

Kvalificeret svagelighedspension, hvorved forstås en svagelighedspension, der beregnes på grundlag af en til den pligtige afgangsalder fremregnet pensionsalder, ydes efter den gældende bestemmelse i tjenestemandspensionslovens § 7, hvor tjenestemanden

- er under 60 år,
- tilkendes mellemste eller højeste førtidspension efter lov om social pension, fordi
- erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder og
- er afskediget af denne årsag

Ved førtidspensionsreformens ikrafttræden den 1. januar 2003 erstattes erhvervsevnetabskriteriet af et arbejdssevnekriterium, og førtidspensionssatserne (almindelig, forhøjet almindelig, mellemste og højeste) erstattes af én sats.

Arbejdsevne defineres som »evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at kunne udføre forskellige konkret specificerede ar-

bejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til selvforsørgelse«.

Førtidspension skal tilkendes, når arbejdsevnen ikke kan gøre en person i stand til at varetage en jobfunktion, der giver pågældende mulighed for helt eller delvis at kunne forsørge sig selv.

Allerede under den nuværende retstilstand gælder det, at behandling af sag om førtidspension ikke kan påbegyndes, før alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet. I vurderingen heraf har lægelige oplysninger i praksis spillet en fremtrædende rolle ved tilkendelse af førtidspension. Ved reformen tilsigtes bl.a., at arbejdsmarkedsforhold, aktiverings- og revalideringsmuligheder m.v. styrkes i vurderingen, således at de lægefaglige forklaringer bliver et delelement blandt en række social- og arbejdsmarkedsfaglige forklaringsfaktorer, når arbejdsevnen skal vurderes.

Det er desuden gjort mere eksplicit, hvordan sagsbehandlingen skal foretages, og hvordan dokumentationsgrundlaget skal udarbejdes.

Med det udgangspunkt, at der fortsat skal være mulighed for en forhøjet tjenestemandspension (kvalificeret svagelighedspension) som følge af et nærmere præciseret erhvervsevnetab eller en manglende arbejdssevne, har det været overvejet, om der fremover fortsat skal være tale om en sammenkobling med førtidspensionssystemet efter lov om social pension, eller om kvalificeret svagelighedspension fortsat skal kunne opnås på grundlag af et erhvervsevnetab på mindst 2/3, men fremover baseret på en selvstændig lægelig vurdering i tjenestemandspensionssystemet.

Spørgsmålet om, hvorvidt ydelse af kvalificeret svagelighedspension til tjenestemænd fortsat skal knyttes til tilkendelse af førtidspension efter lov om social pension, men nu efter det nye arbejdssevnekriterium, har været forhandlet med tjenestemændenes centralorganisationer (CFU) i forbindelse med aftale- og overenskomstfornyelserne i staten pr. 1. april 2002.

CFU har herunder gjort gældende, at en retstilstand, hvorefter ydelse af kvalificeret svagelighedspension til tjenestemænd (fortsat) gøres betinget af tilkendelse af social førtidspension, men nu efter det nye arbejdssevnekriterium, betragtes som en alvorlig forringelse for tjenestemænd.

Der er herved særligt peget på, at der allerede efter den gældende lov kan hengå meget lang tid før tjenestemanden kender sin endelige pensionsrettlige stilling efter tjenestemandspensionsloven, og at det efter førtidspensionsreformen kan befrygtes, at dette tidsmæssige problem forstærkes.